

Parkens förskola

**Plan mot kränkande behandling
Läsår 2026/2027**

Aktiverande - Vad vi vill uppnå

Program	Är vägledande och beskriver önskvärd utveckling av verksamheten.
Strategi	Utgör grund för prioritering och beskriver hur kommunen ska uppnå uppsatta mål inom ett område.
Plan	Konkreta mål och åtgärder och svarar på vad, vem, när och hur.

Normerande - hur vi ska tänka och göra

Förhållningssätt	Vägleder och klargör Ystads kommuns övergripande syn och inställning till något.
Riktlinje	Säkerställer ett korrekt agerande och god kvalitet vid handläggning och utförande.
Rutin	Anger hur en fråga ska hanteras eller hur ett uppdrag ska verkställas.

Övrig dokumentinformation

Medverkande	Rektor tillsammans med barn och personal på Parkens förskola.
Dokumentet gäller för	Parkens förskola
Gäller fr o m – t o m	2026.08.01-2027.07.31
Fastställd av	Rektor Marianne Johansson
För revidering ansvarar	Rektor Marianne Johansson
Ärendenummer	
Ansvarig för uppdatering	Rektor Marianne Johansson

Innehåll

1. Förskolans/skolans uppdrag	4
1.1 Skollagen	4
1.2 Diskrimineringslagen	4
1.3 FNs barnkonvention	4
2. Grunduppgifter	5
2.1 Verksamheter som omfattas av planen	5
2.2 Planens framtagande	5
2.3 Barns/elevs delaktighet	5
2.4 Planens förankring	5
2.5 Utvärdering	5
2.6 Förskolans/skolans vision	5
3. Begrepp och definitioner	6
3.1 Diskrimineringsgrunder	6
3.2 Trakasserier och sexuella trakasserier	6
3.3 Kränkande behandling	6
3.4 Mobbning	6
4. Främjande arbete	7
5. Kartläggning	8
6. Resultat av kartläggning och analys av föregående läsår samt fokusområden/ mål för läsåret	9
7. Förebyggande arbete	10
8. Åtgärdande arbete	11
8.1 Rutiner för akuta situationer	11
8.2 Rutin för att utreda och åtgärda när barn/elev kränks	11
8.2.1 Av annat barn/elev	11
8.2.2 Av personal	11
8.3 Arbetsgång utredning och anmälan till huvudman	11
9. Denna plan kompletteras med	12
Konsekvenstrappa	12
Trivselregler	12
Riktlinjer Trygghet och studiero	12
Arbetsgång utredning och anmälan till huvudman via DraftIT	12
10. Checklista	13
11. Stödmaterial	14

1. Förskolans/skolans uppdrag

Huvudmannen ska se till att det en gång per år, för varje särskild verksamhet, upprättas en plan mot kränkande behandling. Det övergripande syftet med planen är att förebygga och motverka kränkande behandling, och tanken är att planen ska vara "levande" i den meningen att den ständigt ska vara aktuell i verksamhetens dagliga arbete. För att planen ska fungera på ett ändamålsenligt sätt är det, enligt förarbetena, viktigt att den utformas utifrån verksamhetens egna behov.

Planen mot kränkande behandling ska alltid innehålla

- en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever
- en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som verksamheten planerar att påbörja eller genomföra under det kommande året
- en redogörelse för hur åtgärderna i föregående års plan har genomförts.

Enligt förarbetena bör planen vidare innehålla rutiner för både akuta situationer och uppföljande insatser, ansvarsfördelning samt hur händelser och åtgärder ska dokumenteras.

Barn och elever ska medverka i arbetet med att upprätta, följa upp och se över verksamhetens plan mot kränkande behandling. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Även vårdnadshavare bör, enligt uttalanden i förarbetena, göras delaktiga i detta arbete.

1.1 Skollagen

[Skollag \(2010:800\) Svensk författningssamling 2010:2010:800 t.o.m. SFS 2022:1319 - Riksdagen](#)

[Förordning \(2006:1083\) om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling Svensk författningssamling 2006:2006:1083 t.o.m. SFS 2016:1011 - Riksdagen](#)
[Microsoft Word - Skolansvar-prop-20 okt.doc \(regeringen.se\)](#)

1.2 Diskrimineringslagen

[Diskrimineringslag \(2008:567\) Svensk författningssamling 2008:2008:567 t.o.m. SFS 2022:848 - Riksdagen](#)

1.3 FNs barnkonvention

[Läs hela Barnkonventionen - UNICEF Sverige](#)

2. Grunduppgifter

2.1 Verksamheter som omfattas av planen

Parkens förskola.

2.2 Planens framtagande

Tidigare gällande plan, eventuella incidentrapporter under det gångna läsåret och rutiner och regler utvärderas och analyseras. Med utgångspunkt från analysens utfall beslutas om nya främjande och förebyggande mål för det kommande läsåret.

2.3 Barns/elevs delaktighet

I undervisning och utbildning är värdegrundsfrågor, känslor och socialt samspel i ständigt fokus i syfte att skapa en arena för alla barn till att vara delaktiga. När barn uppnått ålder/mognad medverkar de i trygghetsvandringar som, där ytterligare data behöver inhämtas, kompletteras med intervju i form av samtal. Inför trygghetsvandringen kompletteras mallen från kompetensutvecklingsforum *Förskoleforum* <https://forskoledforum.se/artiklar/trygghetsvandring-mall> för trygghetsvandringen med bilder/fotografier från de olika miljöerna på förskolan. Därtill används känslkort från förslagsvis Brottsoffermyndigheten <https://www.brottsoffermyndigheten.se/media/buwdfkx/kanslokort.pdf> alternativt likvärdigt material.

2.4 Planens förankring

Planen publiceras på förskolans hemsida, presenteras vid föräldramöte samt lyfts vid inskolning och utvecklingssamtal. Planen ligger till grund för pedagogernas förhållningssätt i möte med barnen och värdegrundsfrågor utgör grund för undervisning och utbildning.

2.5 Utvärdering

Planen utvärderas av representanter för personalgruppen i slutet av läsåret. Resultatet från årets vårdnadshavarenkät bedöms vara en väsentlig faktor som vi väger in vid utvärderingen. Med utgångspunkt i analysens utfall tas nya främjande och förebyggande mål fram för kommande läsår.

2.6 Förskolans/skolans vision

Tillsammans lägger vi grunden till ett livslångt lärande.

3. Begrepp och definitioner

3.1 Diskrimineringsgrunder

De sju diskrimineringsgrunderna i arbetet mot diskriminering:

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning eller
- ålder.

3.2 Trakasserier och sexuella trakasserier

Trakasserier är ett agerande som kränker någons värdighet och som har samband med en eller flera diskrimineringsgrunder. Det kan handla om kommentarer, nedsättande skämt, gester eller utfrysning.

Sexuella trakasserier är ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet. Förutom kommentarer och ord kan det vara att någon till exempel tafsar eller kastar närgångna blickar. Det kan också handla om ovälkomna komplimanger, inbjudningar och anspelningar.

3.3 Kränkande behandling

Kränkande behandling är ett beteende som är oönskat av den som blir utsatt. Det är barnet eller eleven som upplever sig vara utsatt för kränkande behandling som avgör vad som är oönskat. För att det ska vara fråga om kränkande behandling enligt skollagen måste kränkningen vara märkbar och tydlig. Det framgår av förarbetena till bestämmelserna. I förarbetena anges också att den som kränker någon måste förstå att uppträdandet upplevs som kränkande. I många situationer är det uppenbart att ett beteende är kränkande, men om det inte är det måste barnet eller eleven klargöra för den som kränker att beteendet är ovälkommet. Det är viktigt att komma ihåg att det kan vara svårt för ett barn eller en elev att förmedla sin känsla av att ha blivit kränkt. Särskilt yngre barn kan ha svårt att sätta ord på sina känslor på samma sätt som äldre barn och vuxna. Barnet eller eleven kan därför behöva ta hjälp av personalen i verksamheten.

3.4 Mobbning

Det är mobbning när någon blir dåligt behandlad flera gånger av samma personer. Det kan handla om utfrysning, elaka kommentarer, hot eller andra kränkningar. Ibland är mobbningen brottslig.

4. Främjande arbete

I utbildningen på Parkens förskola utgår vi ifrån varje barns behov och förutsättningar med ett relationellt synsätt, vilket innebär att vi ska stödja barnen och vara medforskande pedagoger med barnets bästa i fokus. I förekommande situationer samtalar pedagoger med barnen kring hur man ska vara en bra kompis, socioekonomiska förutsättningar, kroppsideal, situationer som kan uppfattas som kränkande samt ger barnen utrymme till att fundera över hur man kan hjälpa någon som känner sig utanför gemenskapen.

Ystads kommun har i samarbete med Polisen och Region Skåne utarbetat den gemensamma modellen *Backa barnet* vars syfte är att tvärprofessionellt verka för att ge varje barn i Ystads kommun bästa möjliga start i livet. Som ett led i att leva upp till att varje barn ska ges bästa möjliga start i livet är det av stor vikt att tidigt uppmärksamma och ge samordnat stöd vid barns behov. Därtill är även att tidigt uppmärksamma en förutsättning för att säkerställa att vi möter upp intentionerna i FN Barnkonvention om varje barns rättigheter.

Sedan augusti -24 arbetar vi kontinuerligt och systematiskt med Behovskompassens åtta områden, vilket genomförs vid specifika undervisningstillfällen riktat mot gruppen fyraåringar och femåringar. I grupperna 1-3 år introduceras *Backa barnet* utifrån former som är förenliga med dessa åldrar. Syftet är att främja och stärka barnets förståelse för sina egna rättigheter och behov, vilket skapar en grund för att barnet ska kunna uttrycka sina känslor och behov på ett tydligt sätt.

Vid Parkens förskola genomförs regelbundna barnhälsoteam (BHT), vilket utgör en arena för tvärprofessionella möten mellan förskollärare, rektor, specialpedagog och psykolog. Utifrån modellen *Backa barnet* och principen *Tidig upptäckt* och *Tidig insats* avsätts tid för konsultation i samband med varje barnhälsoteam (BHT) som en främjande insats. Därtill finns tid i samband med BHT avsatt för fortlöpande diskussioner gällande främjande och förebyggande barnhälsoarbete.

5. Kartläggning

Skolverkets fyra kartläggningssteg ligger till grund för Parkens förskola för att förebygga diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter.

1. Kartlägga/undersöka.

Varje arbetslag genomför trygghetsvandring *minst* en gång i början av varje termin, samt om behov uppstår. I den mån det är möjligt ska vi utifrån ålder, mognad och förmåga, genomföra trygghetsvandring tillsammans med barnen.

Vid trygghetsvandringen görs en kartläggning där man undersöker eventuella risker i lärmiljöer, områden och/eller situationer. Parallellt undersöker vi även om det finns underliggande olämpliga förhållanden relaterade till rådande attityder, normer och strukturer. I möjligaste mån inkluderas barn i trygghetsvandringarna, vilket är ett sätt att sätta fokus på hur barnen upplever olika miljöer på förskolan; vilka miljöer barnen upplever som trygga eller otrygga. Om en miljö upplevs som negativ av barnen – *Varför är det så? Hur kan den förändras?*

Vid trygghetsvandringen används en mall hämtad från plattformen "Förskoleforum." Mallen kan fyllas i digitalt via iPad eller skrivas ut och fyllas i med penna.

Om oförutsedd situation där kränkning ändå sker genomförs separat kartläggning riktad till specifik händelse.

2. Analysera.

Arbetslaget analyserar identifieringen av problem- och risksituationer med fokus på att hitta faktorer som ligger till grund för utfallet; vilka risker har identifierats, var kommer riskerna ifrån, vad beror det på?

3. Åtgärda.

Med utgångspunkt i utfallet av analysen vidtar arbetslaget åtgärder i verksamheten som undanröjer identifierade riskfaktorer för diskriminering och hinder för lika rättigheter och möjligheter. Utöver modellen Backa barnet [Effektiva verktyg — Backa barnet](#) används även rit-prat, känslkort "Liten", kompisböckerna "Kanin och Igelkott", Rädda barnens "Stopp! Min kropp!" samt undervisningsmaterialet "Förskolegänget" som bygger på FN:s barnkonvention.

4. Följa upp och utvärdera.

Insatta åtgärder följs upp i form av en handlingsplan. Stödfrågor som ska besvaras i handlingsplanen:

- Vilken effekt har åtgärderna medfört?
- Har åtgärderna undanröjt riskfaktorerna?
- Om inte, vad är orsaken till att riskfaktorerna kvarstår?
- Vad är nästa steg i det fortsatta arbetet?

Varje arbetslag ska granska och analysera värdegrundsarbetet i samband med förskolans K-dagar.

6. Resultat av kartläggning och analys av föregående läsår samt fokusområden/mål för läsåret

Pedagogernas förhållningssätt och bemötande är viktiga och avgörande faktorer i arbetet med att främja, förebygga och förhindra kränkande handlingar. Därtill är det också viktigt att lyfta och förstärka det positiva vi ser i barns handlingar, liksom det är av stor vikt att den som ser en händelse agerar där och då.

Vi ska arbeta utifrån principen att *"Alla har ansvar för alla barn"*. Varje pedagog bär ansvaret för att samarbeta med kollegor i syftet att säkerställa att alla barn får den omsorg och det stöd de behöver, oavsett vilken grupptillhörighet barnen är knutna till.

Att låta värdegrundsarbetet ligga som grund för vår utbildning är även det en betydande faktor för hur väl vi kommer att lyckas i vårt arbete att främja det sunda och förebygga och förhindra det osunda som kränkande handlingar är.

Vi lägger stort värde i att ständigt sträva mot en samsyn som går i linje med FN barnkonvention. Vi erbjuder en undervisning som är stöttande (scaffolding) samt att vi tillämpar ett lågaffektivt förhållningssätt. Ett gemensamt synsätt skapar förutsättningar för ett förebyggande arbete med tydlig struktur och undervisning anpassad efter samtliga barns behov.

7. Förebyggande arbete

FÖREBYGGANDE arbete syftar till att avvärja risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling och omfattar endast områden som i en kartläggning av verksamheten identifierats som riskfaktorer. Samtliga medarbetare har genomfört utbildningen "Tidig upptäckt" och "Behovskompassen" inom modellen Backa barnet. Därtill har alla medarbetare på Parken genomgått Ystads kommuns workshop "Bättre Tillsammans".

Förebyggande arbete på Parkens förskola läsår 2026/2027:

- Alla pedagoger ska aktivt och gemensamt arbeta förebyggande för att förhindra kränkningar i barngruppen, och det ska finnas en tydlig och enhetlig samsyn kring detta arbete.
- Det ska finnas närvarande och roterande pedagoger i öppna och överblickbara miljöer.
- Aktiva, närvarande pedagoger motverkar exkludering och utanförskap.
- Minimera situationer där barn vistas utan/med begränsad tillsyn av pedagoger.
- Stötta och hjälpa barnen med egen gränssättning, vara lyhörda och hjälpa dem att tolka andra barns signaler och gränser.
- Fördela pedagoger utifrån barnens lekar, både inomhus och utomhus.

Samtliga pedagoger ska vara särskilt uppmärksamma på platser som:

- Stängda/undanskymda zoner och utrymmen (även inomhus)
- Toaletter
- "Triangelplanket" med handavtryck vid fotbollsplanen
- Sydöstra hörnet, förbi Blåklinten, i anslutning till radhusområdet längs med staketet mot cykelbanan.
- Kojor.
- Buskar.
- Kåtan.
- Rutschkanorna.
- Uteköket, i hörnan vid anslutningen där nya delen av fastigheten är förankrad med den äldre delen av byggnaden.
- Den "nya" klätterställningen, skymda utrymmen.
- Småhusen.
- Komposten bakom kåtan.
- Lekstugan på "lilla gården" (Tussilagon/Vallmon).

Utemiljön delas in i zoner där vissa delar "stängs av" under vissa tidpunkter av flera anledningar; säkerhet (bemanning/växtlighet), yngre barns vila, barnkonstellationer, årstidsväxling (mörka delen av året).

8. Åtgärdande arbete

8.1 Rutiner för akuta situationer

Om det kommer till personals kännedom att ett barn/elev är utsatt för kränkande behandling, trakasserier, sexuella trakasserier eller mobbning, skall personal skyndsamt registrera ärendet via systemet DraftIT. Länk finns tillgänglig i Vklass.

Inget barn ska bli utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling. I de fall det förekommer inträder personalens anmälningsplikt omgående i enlighet med:

- Socialtjänstlagen (SoL2025:400)19kap.1c§
- Skollagen 6 kap.10§
- Diskrimineringslagen 2 kap.7§.

8.2 Rutin för att utreda och åtgärda när barn/elev kränks

8.2.1 Av annat barn/elev

Parkens förskola följer Ystads kommun Utbildningsförvaltningens gällande rutin i frågan om att utreda och åtgärda när barn kränks av annat barn.

8.2.2 Av personal

Parkens förskola följer Ystads kommun Utbildningsförvaltningens gällande rutin i frågan om att utreda och åtgärda när barn kränks av personal.

8.3 Arbetsgång utredning och anmälan till huvudman

Parkens förskola följer Ystads kommun Utbildningsförvaltningens gällande rutin för arbetsgång, utredning och anmälan till huvudman.

9. Denna plan kompletteras med

Konsekvenstrappa	
Trivselregler	
Riktlinjer Trygghet och studiero	
Arbetsgång utredning och anmälan till huvudman via V-klass/DraftIT	X
Förskoleforum: Mall Trygghetsvandring https://forskoleforum.se/amnen/lek-larande-och-omsorg/formular-och-mallar/trygghetsvandring-mall	X
Brottsoffermyndigheten: Känslokort "Liten" https://www.brottsoffermyndigheten.se/media/buwdifkx/kanslokort.pdf	X
Rädda barnen: "Stopp! Min kropp!" https://www.raddabarnen.se/rad-och-kunskap/stopp-min-kropp/	X
Kompisböckerna: "Kanin och Igelkott" https://www.nok.se/titlar/laromedel-b1/kompisar/b40a4373-3f16-46a4-ad24-0aae718f8dbd	X
"Förskolegänget", material som bygger på FN:s barnkonvention. https://www.nok.se/titlar/laromedel-b1/forskoleganget/74559242-17de-4deb-9437-0ea304715bda	X

10. Checklista

Aktivitet	Genomfört
Planen är tidsatt (start- och slutdatum)	X
Planen är daterad och det framgår vem som är ansvarig	X
Tidigare utvärderingar ligger till grund för den nya planen	X
Planen är framtagen i samarbete med barn- och elever	X
Riktlinjer för prövning av barnets bästa	X
Planen är upprättad i samverkan mellan skolledning och personal	X
Elevhälsan har varit delaktig	
Kartläggning är gjord på organisations-, grupp- och individnivå	X
Den fysiska miljön är beaktad	X
Medarbetares kompetensutveckling är beskriven	X
Det fortlöpande arbetet dokumenteras	X
Främjande insatser finns beskrivna	X
Förebyggande insatser finns beskrivna	X
Rutin för anmälan till rektor finns och följs	X
Rutin för anmälan till huvudman finns och följs	X
Planen finns på skolans/förskolans hemsida	X

11. Stödmaterial

[Skapa trygghet för lärande \(skolverket.se\)](https://skolverket.se)

[Främja, förebygga, upptäcka och åtgärda \(skolverket.se\)](https://skolverket.se)

[Åtgärder mot kränkande behandling - Skolverket](https://skolverket.se)

[Skolors arbete med trygghet och studiero \(skolinspektionen.se\)](https://skolinspektionen.se)

[Aktiva åtgärder mot diskriminering i förskola och skola | DO](#)